

ابعاد فقهی کاربرد و معاملات رمزارزها در کشورهای اسلامی

مجید پیره

دبیر کمیته تخصصی فقهی

سازمان بورس و اوراق بهادار

تیر 1401

انواع رمزدارایی ها

رمزدارایی کاربردی

رمزدارایی پرداخت

رمزدارایی سندی

ملاحظات فقهی مربوط به رمزدارایی کاربردی

• شبهه غرر نیز در خصوص این دارایی مطرح نیست؛ اما نکته ای که وجود دارد، مسئله خدماتی است که از محل این دارایی قابل دریافت است؛ لازم است آن اصل آن خدمت یا موضوع آن بر خلاف موازین شریعت اسلام نباشد. مثلاً تحصیل آن خدمت از نظر عرف، منفعت عقلایی داشته باشد و موضوع آن خدمت،

• رمزدارایی کاربردی، یک دارایی دیجیتال است که دارندة آن، حق دریافت خدمات معینی را خواهد داشت. در عین اینکه، بخش اصلی خدمات دریافتی محدود به پلتفرم مربوط به همان رمزدارایی است و خارج از آن، کمتر کاربرد دارد اما می تواند برای فعالان در آن پلتفرم، یک مال محسوب شود. این

ملاحظات فقهی مربوط به رمزدارایی پرداختی

• بر این مبنا، چنانچه رمزدارایی پرداخت با مجوز قانونی در حکومت اسلامی به عنوان واسطه مبادله قرار گیرد، شفاف باشد و مقبول عرف مردم باشد و از ثبات نسبی برخوردار باشد، به نظر می رسد بتواند به عنوان مبنایی برای واسطه معامله قرار گیرد. اما در حال حاضر، هیچ کدام از رمزدارایی های بین المللی که شناخته شده هستند حائز این خصوصیات نیستند. بر این مبنا، ضروری است اعلام

• در اقتصاد اسلامی مالی که به عنوان واسطه مبادلات قرار دارد احکامی دارد که برخورداری از مقبولیت (عرفی یا حکومتی) از جمله مهمترین آنهاست؛ همچنین، رواج آن به عنوان واسطه مبادلات برخلاف قوانین و مقررات در حکومت منطبق با موازین شریعت نباشد. در خصوص رمزدارایی های پرداخت فعلی همچون بیت کوین، این ابهام وجود دارد که ارزش آنها تحت تأثیر نوسانات بازار دچار

ملاحظات فقهی مربوط به رمزدارایی سندی

• البته ضروری است در معاملات آن، چنانچه حکم خاصی مربوط به دارایی موضوع آن وجود دارد، مدنظر قرار داشته باشد؛ مثلاً چنانچه این رمزدارایی از یک گرم طلا حکایت می کند، در معاملات آن رمزدارایی احکام بیع صرف مربوط به معاملات طلا رعایت گردد.

• در خصوص رمزدارایی سندی، دارایی پشتوانه این رمزدارایی مبنای اظهار نظر فقهی است؛ در حقیقت، این رمزدارایی یک سند است و مهم آن امری است که این سند از آن حکایت می کند. چنانچه دارایی موضوع این رمزدارایی، بر خلاف ضوابط شریعت اسلام نباشد، اصل وجود این رمزدارایی بلاشکال است؛

سازمان بورس و اوراق بهادار
SECURITIES & EXCHANGE ORGANIZATION

با تشکر از بذل توجه محققان ارجمند